

во между община, учебни заведения, транспортни фирми, родителски комитети и нестопански организации се създава възможност за изпълнение на модела във всяко едно населено място на страната.

Този модел може да се приложи и с ромски деца, които завършват подготвителен клас в хомогенен състав. За предпочитане е обаче тези класове да се откриват в приемните училища.

2. Втори модел

2.1. Цел

Избягване на сегрегацията чрез съвместно обучение на ромски деца от сегрегирани квартали и български деца след завършване на IV клас.

2.2. Предназначение

Евентуален проблем с въвеждането в практиката на първия модел може да възникне единствено при най-големите обособени ромски квартали, които имат числеността на малък областен център – 30-35 хил. души – „Столипиново“ в Пловдив, „Факултета“ в София и др. Проблеми за формиране на нормални условия ромски и български деца да се учат заедно създават и малките населени места в селските региони, в които по силата на урбанизационните процеси най-вече през последните 13-14 години остана само ромско население. Такива училища са предимно начални и много рядко обучението в тях е организирано до VIII клас. В страната има над 390 такива учебни заведения заедно с детските градини.

2.3. Описание на модела

Училищата в ромските квартали като по-горе посочените се закриват и минават на подчинение на някое от съседните на ромския квартал приемни училища. Закрива се горната степен на обучение в ромското училище (ако има такава) и учениците в нея се извеждат в училището майка или в друго нему подобно с изучаване на същата специалност. Възможно е и да се обяви нулев прием и така постепенно да се стигне до закриване на горната училищна степен. Следващата стъпка е в постепенното закриване на прогимназиалния курс на обучение чрез насочване на завършилите IV клас към приемни училища. Целта е ромското училище да остане само с начален курс на обучение.

Деца в подготвителните групи на детската градина се обучават в хомогенни състави. Същото важи и за децата от I до IV клас.

След приключване на началния курс на обучение ромските деца се извозват организирано и се смесват с другите им връстници по посочената в първия модел схема. Приемните училища са извън голямата ромска махала или в най-близките средищни училища за малките населени места.

За да има успех при този начин на работа обаче трябва да се спазват следните правила:

1. Учителите да са специално подготвени за работа с деца билингви, мотивирани са да работят професионално и приобщават към каузата на образованието и родителите.

Специалната подготовка на учителите се изразява в познаването на фонетичните и синтактичните особености на ромския език, на ромската история, културни традиции и празнична обредност, в усвояването на механизмите на вторичната социализация и акултурация, на работа в екип с помощник.